IZVJEŠĆE ZA 2016.

PRIRODNO KRETANJE U HRVATSKOJ U 2016. GODINI

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Kolovoz, 2017.

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
SLUŽBA ZA JAVNO ZDRAVSTVO

IZVJEŠĆE ZA 2016.

PRIRODNO KRETANJE U HRVATSKOJ U 2016. GODINI

DEMOGRAPHIC TRENDS IN CROATIA IN 2016

Autor:
Izv.prof. dr. sc. Urelija Rodin, dr. med.
Željka Draušnik, dr. med.
Ivan Cerovečki, dr. med.
Daria Jezdić, bacc. med. techn.

Grafička priprema:
Mario Hemen, ing.

Zagreb, kolovoz 2017.

Prirodno kretanje u Hrvatskoj u 2016. godini

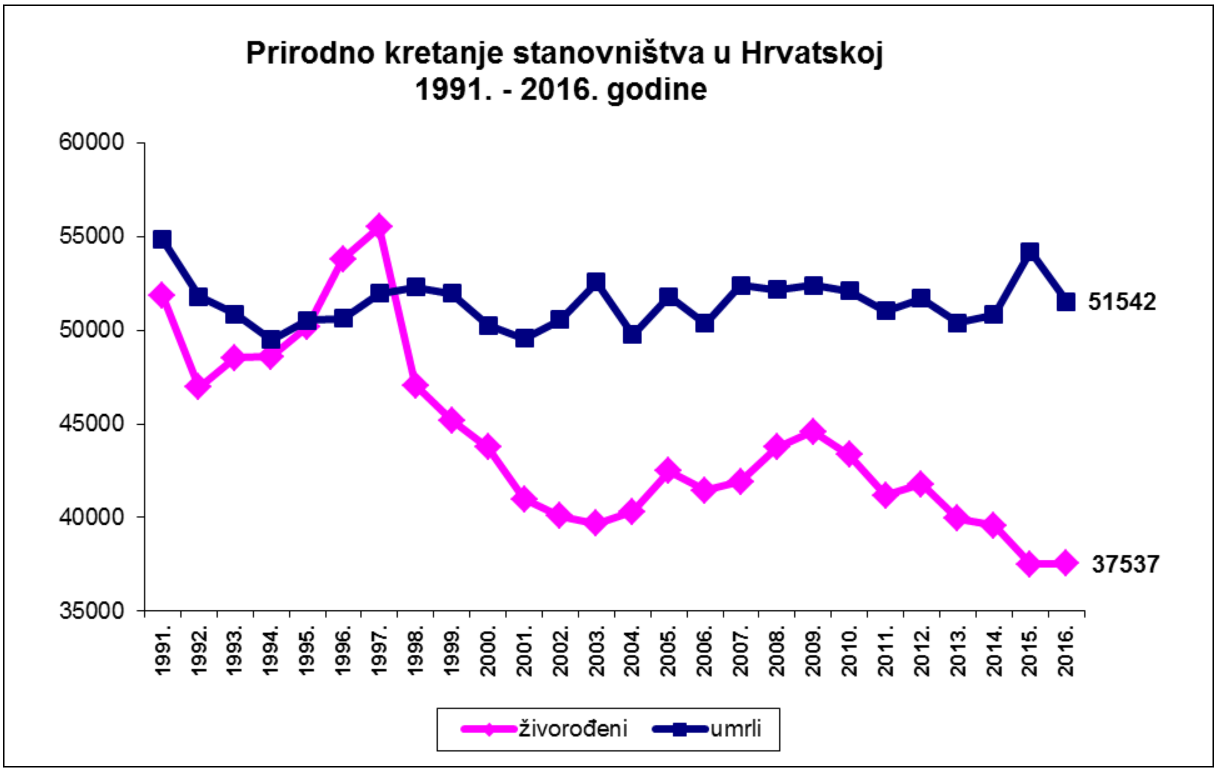
Već tri desetljeća Hrvatsku možemo ubrojiti u nisko-natalitetne zemlje, čija se stopa rađanja kreće oko 9 na 1.000 stanovnika u posljednjih desetak godina. Od 1991. godine u Hrvatskoj bilježimo više umrlih nego rođenih, odnosno „prirodni pad“ stanovništva (tablica 1.).

Tablica 1. PRIRODNO KRETANJE STANOVNIŠTVA U HRVATSKOJ OD 1991. DO 2016. GODINE

GODINA	BROJ ŽIVOROĐENIH	BROJ UMRLIH	PRIRODNO KRETANJE
1991.	51.829	54.832	- 3.003
1992.	46.970	51.800	- 4.830
1993.	48.535	50.846	- 2.311
1994.	48.584	49.482	- 898
1995.	50.182	50.536	- 354
1996.	53.811	50.636	3.175
1997.	55.501	51.964	3.537
1998.	47.068	52.311	- 5.243
1999.	45.179	51.953	- 6.774
2000.	43.746	50.246	- 6.500
2001.	40.993	49.552	- 8.559
2002.	40.094	50.569	- 10.475
2003.	39.668	52.575	- 12.907
2004.	40.307	49.756	- 9.449
2005.	42.492	51.790	- 9.298
2006.	41.446	50.378	- 8.932
2007.	41.910	52.367	- 10.457
2008.	43.753	52.151	- 8.398
2009.	44.577	52.414	- 7.837
2010.	43.361	52.096	- 8.735
2011.	41.197	51.019	- 9.822
2012.	41.771	51.710	- 9.939
2013.	39.939	50.386	- 10.447
2014.	39.566	50.839	- 11.273
2015.	37.503	54.205	- 16.702
2016.	**37.537**	**51.542**	**- 14.005**

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku. Priopćenje. Zagreb, 27.07.2017.; ISSN 1330-0350
Napomena: Od 1998. godine, prema EUROSTAT metodologiji, u živorođene i umrle se ubraja stalno stanovništvo i svi koji imaju prebivalište na području RH jednu godinu ili dulje.

U 2016. godini živorođeno je 37.537 djece, a umrle su 51.542 osobe (slika 1.). I ove godine je zabilježen prirodni pad stanovništva (u 2016. godini za -14.005), a razlika između broja živorođenih i umrlih se u manjoj mjeri smanjila te je 2016. godine zabilježeno 2.663 umrlih manje nego u 2015. godini (-16.702). Natalitetna stopa neznatno je porasla u odnosu na 2015. godinu te je u 2016. godini iznosila 9,0/1.000 stanovnika (u 2015. natalitetna stopa je bila 8,9), a mortalitetna stopa pala je s 12,9/1.000 stanovnika u 2015. g. na 12,3/1.000 stanovnika u 2016. g. – tablica 2.

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, 2017. godine
Obrada podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2017. godine

Tablica 2. NATALITET, MORTALITET, PRIRODNO KRETANJE I OPĆA STOPA FERTILITETA OD 1991. DO 2016. GODINE

GODINA	STOPA ROĐENIH	STOPA UMRLIH	PRIRODNI PRIRAST	OPĆA STOPA FERTILITETA
1991.	10,8	11,4	- 0,6	45,1
1992.	10,5	11,6	- 1,1	42,9
1993.	10,8	11,4	- 0,5	44,3
1994.	10,9	11,1	- 0,2	44,4
1995.	11,2	11,3	- 0,1	45,7
1996.	12,0	11,3	0,7	49,5
1997.	12,1	11,4	0,8	50,2
1998.	10,5	11,6	- 1,2	43,3
1999.	9,9	11,4	- 1,5	41,0
2000.	10,0	11,5	- 1,5	41,4
2001.	9,2	11,2	- 1,9	38,0
2002.	9,0	11,4	- 2,4	37,1
2003.	8,9	11,8	- 2,9	36,7
2004.	9,1	11,2	- 2,1	37,3
2005.	9,6	11,7	- 2,1	39,6
2006.	9,3	11,3	- 2,0	39,0
2007.	9,4	11,8	- 2,4	39,8
2008.	9,9	11,8	- 1,9	41,8
2009.	10,1	11,8	- 1,8	42,6
2010.	9,8	11,8	- 2,0	42,2
2011.	9,4	11,6	- 2,2	40,4
2012.	9,8	12,1	- 2,3	43,4
2013.	9,4	11,8	- 2,4	41,8
2014.	9,3	12,0	- 2,7	41,9
2015.	8,9	12,9	- 4,0	40,3
2016.	**9,0**	**12,3**	**- 3,4**	**41,0**

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku. Priopćenje. Zagreb, 27.07.2017; ISSN 1330-0350
Obrada podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2017. godine

Prirodno kretanje po županijama u 2016. godini

Na 100 umrlih u Hrvatskoj je 72,8 živorođenih. U svim županijama, osim Međimurske, zabilježen je negativan prirodni prirast (tablica 3.). U apsolutnom iznosu je bio najveći negativan prirodni prirast u Osječko-baranjskoj županiji (- 1.418). Razlika iznad 1.000 umrlih u odnosu na živorođene zabilježena je u još dvjema županijama: u Primorsko-goranskoj (- 1.329) i u Sisačko-moslavačkoj (- 1.025). Najniži vitalni indeks, od samo 44,1 živorođena na 100 umrlih, zabilježen je u Ličko-senjskoj županiji, zatim u Šibensko-kninskoj (52,4 živorođenih na 100 umrlih) i u Karlovačkoj županiji (55,1 živorođenih na 100 umrlih).

Tablica 3. ŽIVOROĐENI, MRTVOROĐENI, UMRLI, PRIRODNO KRETANJE I VITALNI INDEKS PO ŽUPANIJAMA U 2016. GODINI

Županija	Živorođeni	Mrtvorođeni	Umrli	Prirodno kretanje	Vitalni indeks (živorođeni na 100 umrlih)
Grad Zagreb	8.120	38	8.528	- 408	95,2
Zagrebačka	2.759	15	3.422	- 663	80,6
Krapinsko-zagorska	1.051	4	1.834	- 783	57,3
Sisačko-moslavačka	1.343	8	2.368	- 1.025	56,7
Karlovačka	985	4	1.787	- 802	55,1
Varaždinska	1.502	7	2.183	- 681	68,8
Koprivničko-križevačka	1.012	5	1.664	- 652	60,8
Bjelovarsko-bilogorska	958	4	1.657	- 699	57,8
Primorsko-goranska	2.293	12	3.622	- 1.329	63,3
Ličko-senjska	370	2	839	- 469	44,1
Virovitičko-podravska	686	4	1.109	- 423	61,9
Požeško-slavonska	617	2	987	- 370	62,5
Brodsko-posavska	1.301	2	2.031	- 730	64,1
Zadarska	1.571	7	1.950	- 379	80,6
Osječko-baranjska	2.399	13	3.817	- 1.418	62,9
Šibensko-kninska	834	0	1.592	- 758	52,4
Vukovarsko-srijemska	1.436	14	2.307	- 871	62,2
Splitsko-dalmatinska	4.144	15	4.931	- 787	84,0
Istarska	1.669	4	2.354	- 685	70,9
Dubrovačko-neretvanska	1.271	5	1.359	- 88	93,5
Međimurska	1.216	4	1.201	+ 15	101,2
HRVATSKA	**37.537**	**169**	**51.542**	**- 14.005**	**72,8**

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku. Priopćenje. Zagreb, 21.07.2017; ISSN 1330-0350

Natalitet i očekivano trajanje života prema Eurostat-ovim pokazateljima

Višegodišnji trend pada nataliteta prisutan je u cijeloj Europi, s povremenim oscilacijama. Usporedba s prosjekom Europske unije za 2016. godinu (10,0/1.000 stanovnika) pokazuje da se Republika Hrvatska nalazi na granici skupine zemalja Europske unije s najnižim natalitetom (Italija, Portugal, Grčka, Španjolska), sa stopom ≤ 9/1.000 stanovnika (tablica 4.). Prema Eurostat-ovoj bazi podataka, 16 EU-28 članica ima natalitetnu stopu > 10/1.000 stanovnika, a 8 ih ima stopu 9 - 10/1.000 stanovnika. Najniži natalitet u Uniji imaju Italija (7,8), Portugal (8,4), Grčka (8,6) i Španjolska (8,7). Najviše stope nataliteta imaju Irska (13,5), Švedska (11,8) Ujedinjeno Kraljevstvo (11,8) i Francuska (11,7). Među ostalim europskim zemljama najviše stope bilježe se u Turskoj (16,5) i u Azerbajdžanu (16,3).

Tablica 4. NATALITET U EUROPSKOJ UNIJI I NEKIM DRUGIM EUROPSKIM DRŽAVAMA U RAZDOBLJU OD 2010. DO 2016. GODINE

Zemlja/područje	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Europska unija (28 zemalja)	10,7	10,5	10,4	10,0	10,1	10,0	10,0
Austrija	9,4	9,3	9,4	9,4	9,6	9,8	10,0
Belgija	11,9	11,6	11,5	11,2	11,1	10,9	10,8
Bugarska	10,2	9,6	9,5	9,2	9,4	9,2	9,1
Cipar	11,8	11,3	11,8	10,8	10,9	10,8	11,1
Češka Republika	11,2	10,4	10,3	10,2	10,4	10,5	10,7
Danska	11,4	10,6	10,4	10,0	10,1	10,2	10,8
Estonija	11,9	11,1	10,6	10,3	10,3	10,6	10,7
Finska	11,4	11,1	11,0	10,7	10,5	10,1	9,6
Francuska	12,9	12,7	12,6	12,4	12,4	12,0	11,7
Grčka	10,3	9,6	9,1	8,6	8,5	8,5	8,6
Hrvatska	10,1	9,6	9,8	9,4	9,3	8,9	9,0
Irska	16,5	16,2	15,7	15,0	14,6	14,2	13,5
Italija	9,5	9,2	9,0	8,5	8,3	8,0	7,8
Latvija	9,4	9,1	9,8	10,2	10,9	11,1	11,2
Litva	9,9	10,0	10,2	10,1	10,4	10,8	10,7
Luksemburg	11,6	10,9	11,3	11,3	10,9	10,7	10,4
Mađarska	9,0	8,8	9,1	9,0	9,5	9,4	9,7
Malta	9,4	10,0	9,8	9,5	9,5	9,8	10,2
Nizozemska	11,1	10,8	10,5	10,2	10,4	10,0	10,1
Njemačka	8,3	8,3	8,4	8,5	8,8	9,0	9,3
Poljska	10,9	10,2	10,1	9,7	9,9	9,7	10,1
Portugal	9,6	9,2	8,5	7,9	7,9	8,3	8,4
Rumunjska	10,5	9,7	10,0	9,1	9,7	9,3	9,6
Slovačka	11,2	11,3	10,3	10,1	10,2	10,3	10,6
Slovenija	10,9	10,7	10,7	10,2	10,3	10,0	9,9
Španjolska	10,4	10,1	9,7	9,1	9,2	9,0	8,7
Švedska	12,3	11,8	11,9	11,8	11,9	11,7	11,8
Ujedinjeno Kraljevstvo	12,9	12,8	12,8	12,1	12,0	11,9	11,8
Albanija	:	:	:	12,3	12,4	11,5	:
Armenija	13,8	13,3	:	13,8	:	:	13,6
Azerbajdžan	18,3	19,2	18,8	18,3	17,9	17,2	16,3
Bjelorusija	11,4	11,5	12,2	:	12,5	12,5	12,4
Bosna i Hercegovina	8,7	8,3	8,4	8,0	7,6	:	8,3
Crna Gora	12,0	11,6	12,0	12,0	12,1	11,9	12,2
Gruzija	14,1	12,9	:	:	14,8	:	15,2
Island	15,4	14,1	14,1	13,4	13,4	12,5	12,0
Kosovo	:	15,4	15,4	:	17,7	17,4	:
Lihtenštajn	9,1	10,9	9,7	9,2	10,0	8,7	10,0
Makedonija	11,8	11,1	11,4	11,2	11,4	11,1	11,1
Moldavija	11,4	11,0	11,1	10,6	10,9	10,9	:
Norveška	12,6	12,2	12,0	11,6	11,5	11,4	11,2
Rusija	12,6	12,6	:	:	13,2	13,3	:
Srbija	9,4	9,1	9,3	9,2	9,3	9,3	9,2
Švicarska	10,3	10,2	10,3	10,2	10,4	10,2	10,5
Turska	17,2	16,7	17,0	16,8	17,3	16,9	16,5
Ukrajina	10,9	11,0	11,5	11,1	:	:	:

Izvor podataka: Eurostat (zadnja izmjena: 11.07.2017.). Dostupno na: http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-datasets/
Pristupljeno: 10.08.2017.

Prema podacima Eurostat-a, u 2015. godini očekivano trajanje života pri rođenju za oba spola u Hrvatskoj je iznosilo 77,5 godina, za muškarce 74,4 godina, a za žene 80,5 godina. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku u 2016. godini je očekivano trajanje života poraslo za oba spola na 78,1 godinu, za muškarce iznosi 74,9 godina, a za žene 81,3 godine (tablica 5.).

Prema Eurostat-u, prosječno očekivano trajanje života pri rođenju za EU-28 u 2015. godini iznosi 80,6 godina za oba spola, odnosno 77,9 godina za muškarce i 83,3 godine za žene. U Europskoj uniji je najviše očekivano trajanje života za oba spola bilo u Španjolskoj (83,0) zatim u Italiji (82,7), Francuskoj (82,4), Luksemburgu (82,4) i Švedskoj (82,2). Očekivano trajanje života za muškarce najviše je (iznad 80 godina) za muškarce u Švedskoj (80,4), Italiji (80,3), Španjolskoj (80,1) i Luksemburgu (80,0). Za žene je najviše očekivano trajanje života, iznad 85 godina, u Španjolskoj (85,8) i u Francuskoj (85,5). Najniže očekivano trajanje života za oba spola u 2015. godini bilo je u Gruziji (73,0), Litvi (74,6) i Bugarskoj (74,7). Najniže očekivano trajanje života za muškarce je u Gruziji (68,7), Litvi (69,2) i Latviji (69,7). Najniže očekivano trajanje života za žene zabilježeno je u Makedoniji, Azerbajdžanu i Gruziji; u navedenim trima državama ono iznosi 77,4 godine.

Tablica 5. OČEKIVANO TRAJANJE ŽIVOTA PRI ROĐENJU U HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE OD 1991. DO 2016. GODINE

Godina	Oba spola	Muški	Žene
2003.	74,6	71,0	78,1
2004.	75,4	71,8	78,8
2005.	75,3	71,7	78,8
2006.	75,9	72,4	79,3
2007.	75,8	72,2	79,2
2008.	76,0	72,3	79,7
2009.	76,3	72,8	79,7
2010.	76,7	73,4	79,9
2011.	77,2	73,8	80,4
2012.	77,3	73,9	80,6
2013.	77,8	74,5	81,0
2014.	77,9	74,7	81,0
2015.	77,5	74,4	80,5
2016.*	**78,1**	**74,9**	**81,3**

Izvor podataka: Eurostat (zadnja izmjena: 09.08.2017.). Dostupno na: http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-datasets/
Pristupljeno: 10.08.2017.
* Državni zavod za statistiku. Statistika u nizu. Stanovništvo. Procjena stanovništva prema dobi i spolu (27.07.2017.). Dostupno na: https://www.dzs.hr/
Pristupljeno: 10.08.2017.